

dels ock att, när, i anseende till förändrade förhållanden, det befinnes nödigt att inrätta nya postanstalter eller öka eller förändra personalen inom en eller annan del af postverket, arvoden till enahanda belopp, som för motsvarande befattningar finnas å stat uppförda, må under tiden, tilldess förändringen efter pröfning hos Riksdagen hinna i staten uppföras, af postmedlen utgå till de personer, som förordnas att de nya eller förändrade tjänsterna bestrida; och

3:o att det å sjunde hufvudtiteln uppförda anslag till postverket, *förslagsvis* beräknadt att af postmedlen direkte utgå, måtte bestämmas till 2,800,000 R:dr.

Stockholm den 5 Maj 1873.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Er:son Posse.

N:o 58.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1873, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition (N:o 53), angående utgiftsstater för telegrafverket.

Enligt hvad af ofvanberörda, den 4 sistlidne April till Riksdagen aflåtna nådiga Proposition inhemtas, hade Telegrafstyrelsen uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t öfverlemnadt förslag till utgiftsstater för telegrafverket att gälla från och med den 1 Januari 1874. De särskilda staterna uti detta förslag, hvilket finnes den nådiga Propositionen bilagdt och till hvilket här endast torde få hänvisas, sluta å följande belop nemligen:

aflöningsstaten:		
Telegrafstyrelsen	54,300,	
personalen vid elektriska stationerna	448,540,	
personalen vid de optiska stationerna	8,400,	
särskilda anslag	136,400,	647,640,
öfvergångs-aflöningsstat	5,980,	
pensions- och understödsstat	12,962,	
underhållsstat	225,418,	
Summa		892,000.

Jemte redogörelse för de grunder, hvilka vid uppgörande af förslag till aflöningsstat blifvit af Telegrafstyrelsen följda, samt de förändringar i öfrigt, som funnits nödigt vidtaga uti de för innevarande år fastställda staterna, har Kongl. Maj:t uti berörda proposition vidare meddelat, att vid pröfning af Telegrafstyrelsens omnämnda skrifvelse och statsförslag Kongl. Maj:t, hvad angick aflöningsstaten och först den del deraf, som reglerade lönevilkoren för styrelsens egen personal, funnit endast följande tillägg och ändringar böra vidtagas i hvad styrelsen i afseende derå föreslagit, nemligen:

att för de vid styrelsen anställde embets- och tjenstemän samt betjente, hvilka icke åtnjöte endast arvoden, den del af aflöningen, som skulle vid tjenstledighet afstås, eller tjenstgöringspenningarne, borde bestämmas till en fjerdedel af aflöningens samfälda belopp, hvarigenom i förevarande hänseende förhållandet vid detta embetsverk komme i öfverensstämmelse med det som Kongl. Maj:t för General-poststyrelsen föreslagit;

att då i följd häraf den fasta lönen för kammarskrifvarne komme att nedgå till 900 R:dr, men Kongl. Maj:t icke funnit skäl till någon nedsättning i det för dessa tjenstemän föreslagna ålderstillägg, beloppet deraf borde bestämmas, icke, såsom föreslagits, till 20 procent af lönen, utan till 200 R:dr;

att detta ålderstillägg ansåges till tre fjerdedelar tillhöra lönen och till en fjerdedel tjenstgöringspenningarne; samt

att för förrådsvaktaren och de tre vaktmästarne, för hvilka någon förbättring i deras lönevilkor icke blifvit af styrelsen föreslagen, en sådan skulle beredas genom deras berättigande till ålderstillägg, att enligt de för sådant tillägg i allmänhet föreslagna grunder utgå med 100 R:dr efter 10 och med ytterligare 100 R:dr efter 15 års väl vitsordad tjenstgöring.

Med iakttagande af dessa jemkningar skulle aflöningsstaten för styrelsen komma att erhålla följande utseende:

	lön.	tjenstgörings- penningar.	Summa.
Chefen, 1 Generaldirektör	6,000: —	2,000: —	8,000: —

Tekniska afdelningen.

1 Intendent för norra telegrafdistriktet	3,750: —	1,250: —	5,000: —
1 Dito för södra dito	3,750: —	1,250: —	5,000: —
1 Fysiker, arvode			500: —
2 Linie-ingenjörer dito à 1,000			2,000: —

Kansli- och statistiska afdelningen.

1 Sekreterare	3,000: —	1,000: —	4,000: —
1 Registrator och Aktuarie	1,875: —	625: —	2,500: —
1 förste Notarie och Protokollsförande	1,500: —	500: —	2,000: —
1 andre Notarie och Statistiker	1,350: —	450: —	1,800: —

Kameral-afdelningen.

1 Kamrerare	3,000: —	1,000: —	4,000: —
1 Kassör	1,875: —	625: —	2,500: —
1 Förrådsförvaltare	1,875: —	625: —	2,500: —
1 Förråds-assistent	1,350: —	450: —	1,800: —
1 förste Revisor	1,875: —	625: —	2,500: —
1 andre Revisor	1,350: —	450: —	1,800: —
5 Kammarskrifvare	4,500: —	1,500: —	6,000: —

Vaktbetjeningen.

1 Förrådsvaktare, arvode			800: —
1 förste vaktmästare, arvode			600: —
2 andra » arvoden à 500 R:dr			1,000: —
			<u>54,300: —</u>

Anm. Nuvarande General-direktör, begge Intendenter, Sekreterare och Kamrerare ega att, så länge de qvarstå i dessa sina befattningar, uppbära hittills åtnjuten aflöning enligt 1873 års stat.

Kammarskrifvarne åtnjuta efter tio års väl vitsordad tjenstgöring i samma grad ålderstillägg till belopp af 200 R:dr. Detta ålderstillägg, som anses till tre fjerdedelar tillhöra lönen och till en fjerdedel tjenstgöringspenningarne, fördubblas efter ytterligare 5 års tjenstgöring i samma grad.

Likaledes

Likaledes ega förrådsvaktaren och vaktmästarne att efter 10 års väl vitsordad tjenstgöring åtnjuta ålderstillägg till belopp af 100 R:dr, som fördubblas efter ytterligare 5 års tjenstgöring;

Och har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att godkänna sålunda för Telegrafstyrelsen uppgjorda aflöningsstat, att från och med den 1 Januari 1874 lända till efterrättelse.

Beträffande dernäst aflöningsstaten *för personalen vid de elektriska stationerna*, har Kongl. Maj:t, lika med Telegrafstyrelsen, ansett att, i anseende till den olika beskaffenheten af tjenstgöringen vid dessa stationer, äfven då de tillhöra samma slag, något för dervid anställda personal lika förhållande mellan lön och tjenstgöringspenningar icke kunde stadgas. Deremot har Kongl. Maj:t funnit de för assistenterne föreslagna lönevilkor af 1,000 R:dr i fast lön samt 200, 500 och 700 R:dr i tjenstgöringspenningar böra så förändras, att den fasta lönen, i likhet med kammarskrifvarnes, nedsattes till 900 R:dr, och att i följd deraf dels tjenstgöringspenningarne för ifrågavarande tjenstemän förhöjdes till resp. 300, 600 och 800 R:dr, och dels deras ålderstillägg, nu föreslaget till 20 procent af lönen, i stället bestämdes till 200 R:dr, hvarjemte den af Kongl. Maj:t härofvän i fråga om ålderstillägget för kammarskrifvarne föreslagna bestämmelse, att tre fjerdedelar deraf skulle anses tillhöra lönen och en fjerdedel tjenstgöringspenningarne, synts Kongl. Maj:t böra vinna tillämpning äfven i afseende å ålderstillägget såväl för assistenter som för telegrafister vid de elektriska stationerna.

Vidare och då det icke kunde vara lämpligt att, innan frågan om beredande af boställslägenhet för direktören vid Stockholms station blifvit i vederbörlig ordning pröfvad, hushyresersättning blefve, på sätt Telegrafstyrelsen föreslagit, för bemälde direktör anvisad, har Kongl. Maj:t ansett det i sådant afseende i statsförslaget upptagna belopp, 600 R:dr, böra uteslutas, men den nuvarande direktören i stället berättigas att, till dess en dylik pröfning skett, bibehållas vid de tjenstgöringspenningar han nu till belopp af 1,800 R:dr åtnjöte.

För öfrigt och då i Telegrafverkets oafbrutet fortgående starka utveckling samt deraf föranledda behof af ständiga förändringar i telegrafstationernas antal och beskaffenhet ööfvervinneliga svårigheter mötte för att lång tid före tillämpningen uppgöra och till Riksdagens granskning framlägga ett förslag till stadigvarande klassifikation af de elektriska stationerna, har Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad Telegrafstyrelsen i dess ofvanomförmälda underdåniga skrifvelse hemställt, föreslagit Riksdagen, att i normalstaten måtte bestämmas allenast de särskilda tjenstegrader, hvilka

vid ifrågavarande stationer borde finnas, och de löneförmåner, som borde åtfölja hvarje grad, med Kongl. Maj:t förbehållen rätt att, efter sig företeende omständigheter, icke allenast vidtaga nödiga förändringar i stationernas indelning efter deras större eller mindre betydenhet och i antalet af der anställda tjenstemän, utan äfven inrätta nya stationer, der sådant af affärsrörelsens behof erfordrades; kommande Kongl. Maj:t att fortfarande årligen meddela Riksdagen de åtgärder i oförmälda hänseenden, som blifvit under det nästföregående året vidtagna.

I följd häraf har Kongl. Maj:t, utan att nu ingå i någon pröfning af Telegrafstyrelsens förslag om vissa stationers upptagande i staten eller uppflyttning i högre klass, föreslagit Riksdagen att, till gällande från och med den 1 Januari 1874, godkänna följande bestämmelser till reglering af tjenstegraderna vid de elektriska stationerna och aflöningsförmånerna för hvarje särskild grad, nemligen:

Personalen vid de elektriska stationerna.

	lön.	tjenstgörings- penningar.	summa.
Direktör:			
a) 1:sta aflöningsklassen	2,400: —	1,200: —	3,600: —
b) 2:dra aflöningsklassen	2,400: —	900: —	3,300: —
Kommissarie eller Kassör:			
a) 1:sta aflöningsklassen	1,800: —	900: —	2,700: —
b) 2:dra aflöningsklassen	1,800: —	700: —	2,500: —
c) 3:dje aflöningsklassen	1,800: —	500: —	2,300: —
Assistent:			
a) 1:sta aflöningsklassen (blott vid kontrollstationerna i Christiania och Köpenhamn)	900: —	800: —	1,700: —
b) 2:dra aflöningsklassen	900: —	600: —	1,500: —
c) 3:dje aflöningsklassen	900: —	300: —	1,200: —
Telegrafist:			
a) 1:sta aflöningsklassen	500: —	360: —	860: —
b) 2:dra aflöningsklassen	500: —	180: —	680: —

Ann. De vid kontrollstationerna i Christiania och Köpenhamn anställda kommissarier och assistenter uppbära hvar och en såsom hushyresersättning 400 R:dr.

Assistent eger efter 10 års väl vitsordad tjeutsgöring i denna grad att såsom *ålderstillägg* uppbära ett årligt belopp af 200 R:dr, hvilket fördubblas efter ytterligare 5 års tjenstgöring i samma grad samt anses till tre fjerdedelar tillhöra lönen och till en fjerdedel tjenstgöringspenningarne.

Telegrafist eger efter 10 års väl vitsordad tjensgöring i denna grad att såsom *ålderstillägg* uppbära ett årligt belopp af 100 R:dr som fördubblas efter ytterligare 5 års tjenstgöring i samma grad samt anses till tre fjerdedelar tillhöra lönen och till en fjerdedel tjenstgöringspenningarne.

De kommissarier, som till följd af tid efter annan skedda omregleringar af personalen vid elektriska stationer för närvarande bestrida assistent- eller telegrafistbefattningar, ega att derunder åtnjuta ålderstillägg lika som assistenter, med rätt för hvarje sådan kommissarie att i afseende derå räkna sig tillgodo hela den tid han varit ordinarie tjensteman i verket.

Vidkommande derefter aflöningsstaten för *personalen vid de optiska stationerna*, hade Kongl. Maj:t icke funnit anledning till annärkning vid det af Telegrafstyrelsen i afseende derå uppgjorda förslag, hvarföre Kongl. Maj:t föreslagit, att detsamma måtte godkännas, att från och med den 1 Januari 1874 lända till efterrättelse.

I fråga åter om de likaledes på aflöningsstaten uppförda s. k. *särskilda anslag*, har Kongl. Maj:t ansett följande ändringar i hvad Telegrafstyrelsen föreslagit böra vidtagas, nemligen:

att, i följd af Kongl. Maj:ts här ofvan gjorda förslag om medgifvande af ålderstillägg jemväl för den vid styrelsen anställda vaktbetjening, det till sådant lönetilläggs utbetalande afsedda anslag, 33.800 R:dr, förhöjes med 500 R:dr eller till 34,300 R:dr,

att, sedan Kongl. Maj:t den 21 nästlidna Mars, i sammanhang med lemnadt medgifvande, att de till den meteorologiska centralanstalten ankommande och derifrån dagligen afgående väderlekstelegram må på statens telegraflinier kostnadsfritt befordras, äfvensom att kostnadsfri telegrafering jemväl må få ega rum emellan centralanstalten å ena samt Upsala observatorium och de meteorologiska stationerna i riket å andra sidan, förordnat, att kostnaden för deraf föranledt ökad arbetsbiträde samt för underhåll af telegraflinien emellan Stockholms observatorium och centraltelegrafstation skulle af telegrafverkets medel utgå, det för meteorologiska observationers anställande nu utgående anslag, 1,300 R:dr, för att lemua tillgång jemväl till nyssberörda utgifters bestridande, förhöjes till 5,300 R:dr; samt

att, innan den af Telegrafstyrelsen väckta frågan om inrättande af anstalter till undervisning i telegrafi hunnit att blifva ytterligare utredd och

pröfvad, något bestämdt anslag till sådana anstalter icke i staten uppföres, utan i stället ett belopp af *högst* 10,000 R:dr deruti anvisas till befrämjande af undervisning i telegrafi;

och har Kongl. Maj:t föreslagit, att ifrågarande *särskilda anslag*, med iakttagande af dessa ändringar och i öfrigt i enlighet med Telegrafstyrelsens förslag, måtte beviljas, att från och med den 1 Januari 1874 utgå.

Slutligen och då hvad angick de öfriga utgiftsstaterna, nemligen dels *öfvergångs-aflöningsstaten*, dels *pensions- och understödsstaten* samt dels *underhållsstaten*, Kongl. Maj:t ej funnit skäl till annan afvikelse från hvad Telegrafstyrelsen föreslagit, än att å förstnämnda stat torde för den nuvarande direktören vid Stockholms centralstation uppföras de tjänstgöringspenningar, han enligt Kongl. Maj:ts härofvan gjorda förslag skulle ega att utöfver det belopp, som aflöningsstaten i sådant afseende för honom upptoge, åtnjuta intilldess frågan om beredande för honom af boställslägenhet hunnit blifva pröfvad, eller 600 R:dr, så har Kongl. Maj:t föreslagit, att i afseende å samtliga dessa stater det af Telegrafstyrelsen afgifna statsförslag med iakttagande af nyssberörda tillägg i öfvergångs-aflöningsstaten måtte af Riksdagen gillas och godkännas, att från och med den 1 Januari 1874 lända till efterrättelse.

Sedan Riksdagen uti underdånig skrifvelse den 8 sistlidne Maj bland annat uttalat den åsigt, att med afseende ej allenast å den tjänstemän i allmänhet efter viss uppnädd lefnadsålder och tjänstetid tillförsäkrade rätt till pension och för att begränsa denna inom skäliga belopp, utan äfven med hänsyn till den omständigheten att en tjänsteman af sjukdom eller annat tillfälligt förhinder kunde vara urståndsatt att sin tjänst en kortare tid bestrida, löneförmänernas sönderdelning i lön och tjänstgöringspenningar vore lämplig, har ock denna grundsats blifvit tillämpad vid upprättandet af såväl post- som telegrafstaten. Dock har uti den sistnämnda staten undantag i detta afseende skett för nuvarande innehafvarne af chefs-, de begge intendents- samt sekreterare- och kamrerare-befattningarne utan att i Utskottets tanke fullt giltiga skäl härför blifvit anförda.

Förhållandet mellan lön och tjänstgöringspenningar för posttjänstemännen och för tjänstemännen vid Telegrafstyrelsen har i allmänhet ansetts böra bestämmas till fjerdedelen af aflöningsförmånerna, men för tjänstepersonalen vid de elektriska stationerna har detta förhållande icke öfverallt blifvit iakttaget. Härutinnan har Utskottet ansett en jemkning böra ega rum, då ifrågavarande tjänstemän vid tjänstledighet icke skäligen synas böra afstå större del af aflöningen, än andre deras vederlikar dels vid telegrafverket dels vid postverket.

Under förutsättning, att det af Kongl. Maj:t framlagda förslag om meddelande af bestämmelser rörande lönevilkoren vid förenad post- och telegrafanstalt blifver af Riksdagen godkänt, har ock blifvit ifrågasatt, huruvida icke telegrafstaten i en och annan del borde bringas i närmare öfverensstämmelse med poststaten.

Med anledning af hvad sålunda förekommit har Utskottet icke för närvarande ansett sig kunna förorda definitivt antagande af det framlagda förslaget. På det att emellertid de för vissa tjenstemän nu föreslagna, i Utskottets tanke af billighet påkallade löneförhöjningar måtte redan under nästa år komma dem till godo, har Utskottet dock ansett sig böra tillstyrka, att det nädigst framlagda statsförslaget, med iakttagande af den utaf Utskottet häröfvan antydda förändring i afseende å aflöningsens fördelning i lön och tjenstgöringspenningar må för år 1874 godkännas. Beträffande det anslagsbelopp, som borde för telegrafverket uppföras, har Kongl. Maj:t i propositionen om statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att det å sjunde hufvudtiteln uppförda reservationsanslag, att af telegrafmedlen direkte utgå till telegrafverket, måtte bestämmas till det belopp, hvar till nämnda medel för år 1874 af Kongl. Maj:t beräknats eller 1,060,000 R:dr, äfvensom att de öfverskott, som å samma medel möjligen kunna uppstå, må af Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof få användas; vid hvilken nådiga framställning Utskottet icke haft något att erinra, sedan nyssberörda beräkning af telegrafmedlen blifvit af Riksdagen godkänd.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet:

- a) att det af Kongl. Maj:t nu framlagda förslag till aflönings- och utgiftsstater för telegrafverket måtte endast på det sätt af Riksdagen godkännas, att samma stater, efter iakttagande af den ändring, att tjenstgöringspenningarne, der sådana i aflöningen ingå, alltid böra utgöra 25 procent deraf, antagas att för år 1874 vara gällande; samt
- b) att det å sjunde hufvudtiteln uppförda reservationsanslag, att af telegrafmedlen direkte utgå till telegrafverket, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 1,060,000 R:dr, äfvensom att de öfverskott, som å samma medel möjligen kunna uppstå, må af Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof få användas.

Stockholm den 5 Maj 1873.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.